

Forord

Den szekler¹-magayerske (ungarske) rováskrift (runelignende skrift) er en del af menneskehedens kulturarv og et intellektuelt produkt af en meget gammel kultur, skabt i oldtiden af magayerne (ungarerne) og deres forfædre. Rováskriftens oprindelse, udvikling og slægtsskab med andre skrifttyper er stadig genstand for videnskabelig forskning og blandt forskere og brugere af rováskriften findes der en lang række teorier herom. Der hersker imidlertid ikke tvivl om – og dette kan dokumenteres – at magayerne i det 9. århundrede i udstrakt grad anvendte rováskriften som en del af deres sprog, hvilket gør det nærliggende at tro, at skriften blev anvendt i adskillige århundreder forud.

Som i de fleste andre europæiske lande dominerede det latinske sprog og den latinske skrift også i kongeriget Ungarn inden for den skriftlige kommunikation i den offentlige forvaltning og i kirken. Dette begyndte i det 11. århundrede. Imidlertid fortsatte brugen af rováskriften blandt simple hyrder, de såkaldte szekler-træskærere, og blandt adelen og i præsteskabet. I nogle perioder af historien blev den endog anvendt som en hemmelig skrift. Ikke blot overlevede den szekler-magayerske rováskrift Middelalderens og den nyere tids omvæltninger, men skriften udviklede sig også løbende. I løbet af de seneste tyve-tredve år har skriften ikke alene tilpasset sig vores tids behov, men den har også opnået enestående popularitet. I dag findes der ikke blot bøger, tidsskrifter og hjemmesider med tekster skrevet med szekler-magayer rováskriften; skriften anvendes også i billedkunsten, i design og på skilte. Takket været engagerede lærere er titusinder af studerende nu i gang med at lære denne nationale form for skrift, szekler-magayer rováskriften.

Det voksende antal personer, der forstår og værdsætter denne gamle kunst, anslås til over 100.000, hvilket har gjort det nødvendigt at skabe tidssvarende regler for skriftens brug. En modernisering af skriftsproget samt en formel og teknisk standardisering heraf er alt sammen led i opfyldelsen af dette behov. Dette er en opgave, som brugerne af skriften løser i fællesskab – ligesom deres forfædre gjorde, da de på samme tid både udviklede og værnede om deres skriftsprog. Denne bog beskriver én af etaperne i denne indsats i kulturarvens tjeneste, nemlig konferencen ”Den levende rováskrift”, der blev afholdt den 4. oktober 2008 i Gödöllő af Sammenslutningen af Szekler-magayer rováskrift-brugere, og hvis formål var at bringe rováskriften ind i computeralderen.

Blandt Europas levende og fortsat anvendte skriftsprog er den szekler-magayaerske rováskrift den eneste, der ikke er indkodet i den internationale standard UNICODE, hvilket er en betingelse for skriftens digitalisering. Sammenslutningen af szekler-magayer rováskrift-brugere, der er organiseret i grupper og på internettet, har derfor under ledelse af Dr. Gábor Hosszú officielt præsenteret det udkast til standardisering af szekler-magayer rováskriften (nr. 3527), der er gengivet i denne bog. Formålet er så hurtigt som muligt at opnå enighed om en standardisering af skriften. Sammenslutningen af Szekler-Magayer Rovás-skriftbrugere anmoder læseren om at støtte denne indsats.

Bogens forfattere mener, at den szekler-magayerske rováskrift er en fantastisk gave fra forfædrene og at den har stor værdi som en særlig del af den ungarske kulturarv. Den bør derfor tillempes tidens krav og videregives med den fornødne respekt og omhu. Dette er særligt aktuelt i dag, idet omfanget af de begreber og ideer, der er indeholdt i rováskriften, og dens organiske sammenhæng med næsten alle områder af ungarsk sprog og kultur kan vel vise sig at være vejen til den åndelige fornyelse af Ungarn, som mange nærer et inderligt ønske om.

© 2009. Dr. Hosszú Gábor - Rumi Tamás - Sípós László: Az élő rovás - Nemzeti írásunk a szabványosítás útján. Minden jog fenntartva. All rights reserved.

¹ Szeklerne var traditionelle ungarske militære stammer, der beskyttede kongeriget Ungarns grænser i århundreder. For 88 år siden, da Ungarn mistede 70 % af sit historiske område, blev szeklerne hovedsageligt indbyggere i Transylvanien i Rumænien, hvor de stadig bevarer deres ungarske identitet og kultur.